

Aan de Raad van de gemeente Midden-Groningen

Steendam, 28 maart 2019

Onderwerp: **Bewoners aan zet bij de Versterkingsaanpak Plus**

Geachte raadsleden,

Het gebied in en rond Steendam is in beweging, en zo ook de bewoners! Voor wie daar nog niet echt zicht op heeft, in de bijlage een korte opsomming van de onderhanden ontwikkelingen in onze directe omgeving. Ontwikkelingen waar door bewoners met verve en overtuiging vele vrijwillige uren op worden ingezet.

Die denk- en daadkracht vanuit bewoners is er ook op het aardbevingsdossier.

Dat dossier is na jaren verworpen tot een veelkoppig monster. Overheden en aanpalende organisaties zijn er – ondanks ongetwijfeld de beste intenties - niet in geslaagd een goed en rechtvaardig traject van schadeafhandeling en compensatie op de rails te zetten. Alle pogingen daartoe hebben alleen maar geleid tot een misplaatste uitstroom van vele miljoenen aan bureaucratie/adviseurs/consultants e.d. en niet/nauwelijks tot schadeherstel /risicobeheersing. Tot dusver is er teveel gestuurd op de juridische kant van het verhaal en wordt er beslist over de hoofden van 'bevende burgers' heen, wordt het nemen van verantwoordelijkheid 'afgeschoven' op het streven naar gezamenlijkheid, en verdwijnt financiële aansprakelijkheid in mistbanken door het steeds poneren van nieuwe spelregels, met bijbehorend nieuw onderzoek. Uit de dialoogtafels en andere overlegorganen van voor en na die tijd is feitelijk niets uitgekomen. Het heeft slechts gezorgd voor een beeld van (groeïend) wantrouwen en achterdocht.

Dit staat haaks op de belangen van ALLE stakeholders in dit traject. Ook nu is alles nog gericht op het traject inspectie-, versterkingsadvies, taxaties huis, bepaling versterkingsnoodzaak dan wel sloop-nieuwbouw, opstellen contract met bewoner en uitvoering door aannemer. En tijdens dit gehele traject wordt er permanent gemonitord (ook ingegeven door gestold wantrouwen van en tussen overheden en aanpalende organisaties). Zo blijven er - alleen al in het voortraject tot aan de bepalingsnoodzaak – vele miljoenen uitgegeven worden zonder effectief resultaat voor getroffen bewoners en hun huizen.

Onze overtuiging is – kijkend door een rationele bril en op basis van voortschrijdend inzicht – dat het veel beter en (kosten)effectiever is om een Quick-Scan uit te voeren volgens de methodiek van Potentiële Hoog Risico Bouw Elementen. Dit geeft een direct beeld en zorgt voor duidelijkheid en inzicht op een aanvaardbaar niveau. We zien in veel trajecten dat er voor vrijstaande woningen, zoals in Steendam, de gemiddelde versterkingskosten veel hoger zijn dan de taxatiewaarde. In een flink aantal gevallen wordt er zelfs in het voortraject tot aan bepalingsversterkingsnoodzaak al meer uitgegeven dan die taxatiewaarde.

De bekende 1.588 woningen – met een substantieel aandeel van gelijksoortige corporatiewoningen - kennen al een totaalbudget van € 420 Miljoen (€ 265.000 per woning)! Wij pleiten daarom o.m. voor een directe samenwerking met onze inwoners op basis van genoemd Quick Scan model. Dit roept een halt aan de verspilling en zorgt voor een snel einde aan onzekerheden. Wij sorteren hier al maanden op voor, door financiële borging en bouwkundige aspecten van ons plan te laten toetsen door afstudeeronderzoekers van meerdere studenten van de Hanzehogeschool, en door het opstellen van individuele bewonersdossiers met onze inwoners.

Wel zijn wij positief over het recente plan van versterkingsaanpak van onze gemeente. Daarin is voor Steendam (+ Tjuchem en Overschild) sprake van gebiedsgerichte aanpak, in goede samenwerking met de bewoners. De contouren, van wat ons daarbij als bewoners voor ogen staat, staan beschreven in de notitie die door onze medebewoner (en tevens raadslid) Henk Bos bij uw raad is ingebracht. En met blijdschap hebben wij kunnen constateren dat deze notitie bij de aan u voorgelegde agendastukken is gevoegd.

Wij willen daar middels deze brief aan toevoegen dat de notitie 'slechts' de contouren weergeeft van de 'alternatieve aanpak', waaraan in onze gelederen wordt gedacht en gewerkt. Voor veel specifieke punten/onderdelen bestaan al ideeën c.q. zijn al concepten uitgewerkt. Het gaat echter te ver c.q. is te gedetailleerd, om dat nu allemaal voor te leggen. Maar, wij hopen wel ten eerste door u in de gelegenheid te worden gesteld om op korte termijn hierover met de gemeente van gedachten te kunnen wisselen, bij voorkeur met daarvoor vrijgemaakte medewerkers uit het ambtelijk apparaat. Dit ter toetsing van ons gedachtegoed, ter gezamenlijke verfijning en ter optimale vervlechting van gemeentelijke aandachtspunten/belangen in het traject.

Voor de goede orde nog het volgende. Als betrokken bewoners doen we dit niet alleen uit eigen belang c.q. voor alleen het belang van Steendam. Wij zijn er namelijk van overtuigd dat de door ons voorgestane aanpak, opgebouwd vanuit direct bewonersbelang en –betrokkenheid, model kan staan voor alle dorpen en buurten in aardbevingsgebied. Daarover bestaan ook al langer concrete, en elkaar versterkende contacten met o.m. de Vereniging Groninger Dorpen, het Gasberaad, de Stichting Perspectief Groningen 2025 en de Groninger Bodem Beweging. Dat doen wij onder de vlag van 'Initiatiefgroep VanOnderen'. Hierover zult u binnenkort meer horen (maar alvast voor nu, safe the date: woensdag 10 april, 16.00 – 19.30 uur, De Molenberg Delfzijl).

Mocht u – als politieke partij, als raads werkgroep of als individueel raadslid – behoefte hebben aan nadere toelichting c.q. verdieping, dan zijn we graag bereid daar een afspraak voor te maken via onderstaande contactopties.

Met hoogachting + groet,

Namens **Dorpsvereniging Steendam**: Fred Mahler, voorzitter

Email: info@dorpsverenigingsteendam.nl of fmahler47@hotmail.com

Mobiel: 0626880372

BIJLAGE bij brief dd 28 maart aan Gemeenteraad Midden-Groningen

Achtergrond informatie Steendam/Schildmeer

In Steendam hebben de inwoners in 2015/6 de handen ineen geslagen om de 'weg naar een duurzame leefbare toekomst' zoveel mogelijk in gezamenlijkheid te gaan ontginnen. De oprichting van een Dorpsvereniging en een Coöperatie (voor de professionele, projectmatige aanpak van ontwikkelingen) vormen hiervan de formele neerslag. Dat er sprake is van veel draagvlak en daadkracht is gebleken met de aanleg van een glasvezelnetwerk, dat met veel dorpszelfwerkzaamheid en tegen een laag investeringsniveau, al eind 2016 operationeel is geworden. Met een participatiegraad van ca. 95% biedt dat netwerk – naast de enorme sprong in digitale snelheid – de beste basis voor een veelheid aan toekomstgerichte en toekomstbestendige ontwikkelingen (ook) op het gebied van leefbaarheid.

Ook is het d.m.v. (deel)crowdfunding onder dorpsgenoten mogelijk geworden om het dorpscafé in eigen handen (= Stichting Dorpshuis Steendam) te krijgen, en daarmee een functieverbreiding te realiseren tot echt onderkomen voor het dorp en haar inwoners te realiseren.

Na afronding van het glasvezelproject is in samenspraak met het dorp het project 'Steendam Gas(t)vrij' van start gegaan. Hoofddoelstelling van dit project: zelf voorzien in de eigen energiebehoefte van alle Steendammers, op duurzame wijze verkregen, met een kostenneutraal resultaat (of gunstiger) voor elke inwoner. Nadrukkelijke inzet is om ook de onderkant van de inkomens mee te kunnen laten doen.

Het Steendammer project is op vele fronten uniek en innovatief. Mede daarom heeft het project de pilotstatus van de provincie Groningen toebedeeld gekregen (programma Kansrijke Lokale Initiatieven Duurzame Energie).

In de eerste fase van de transitie naar duurzame energie is plaatsing van 7 EAZ-windmolens voorzien langs het Afwateringskanaal richting de N33. Hierbij wordt gewerkt aan een win-win-win-situatie voor vele sectoren: duurzame verbinding met de verbreding van de N33, doortrekken van het Natuurnetwerk NN, waterbeheer in termen van dijkverbreding en waterberging en duurzame energieopwekking voor Steendammers.

Bovendien heeft het gebied in een volgende fase potentie voor toepassing van waterstof als duurzame energiebron met mogelijk nieuwe, positieve gebruikmaking van de NAM-locatie op korte afstand. Ook biovergisting met (bijv. rioolwater en/of agrarische (rest)producten) is binnen ons gebied kansrijk voor een volgende fase. In samenspraak en samenwerking met de boeren in de directe omgeving zou een mooie stap gezet kunnen worden richting biologische- c.q. natuurinclusieve transitie van de agrarische sector. Over zowel de mogelijkheden voor toepassing van waterstof als 'ander groen gas' hebben al verkennende gesprekken plaatsgevonden met stakeholders.

Voor de realisatie van het project is externe financiering noodzakelijk. Daarvoor is een aanvraag ingediend bij het Fonds Nieuwe Doen, die recent is gehonoreerd.

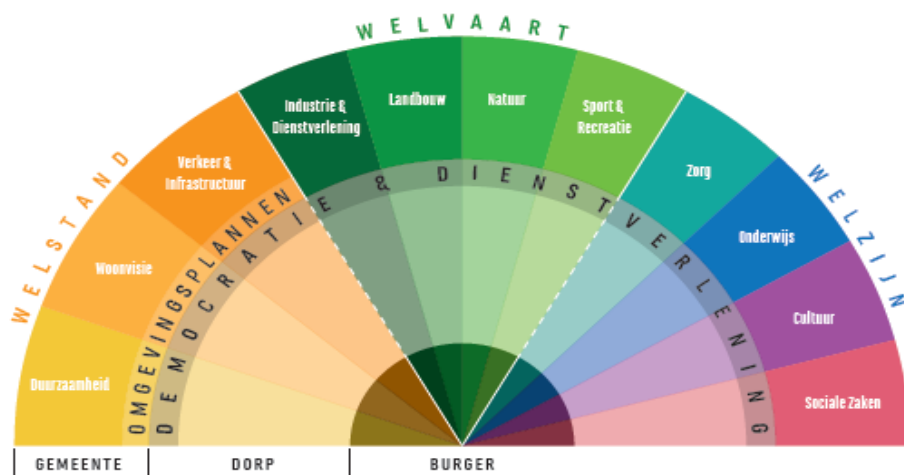
Steendam is niet een geïsoleerd liggend dorp. Steendam ligt als enige dorp direct aan het Schildmeer, met aanpalend strand en natuurgebied 't Roegwold (en maakt deel uit van het Natuurnetwerk Noord Nederland en de laagveengordel Groeningen). Veel van de ontwikkelingen in de omgeving raken aan Steendam, en veel van de (leefbaarheids)activiteiten die in Steendam worden geïnitieerd hebben gebiedspotentie. Er is dus sprake van 'meerzijdige bevruchting / stimulantia'.

Om enig zicht te geven op dat ruimere gebiedsperspectief onderstaand een korte schets van het (gebieds)decor waarin de 'Steendammer dynamiek' een initiërende c.q. stuwende rol speelt:

- Er wordt gewerkt met een integrale dorpsvisie / dorpsvernieuwingsplan, met 'inspraak van deur tot deur'
- Leidraad daarbij vormt de 'dorpsvernieuwingswaaier' (zie plaatje onderaan)
- De recreatieve potentie van het gebied – ook in kleinschalig economische zin – speelt (dus) een belangrijke rol bij het opstellen van de integrale dorpsvisie
- Dit gezamenlijke proces van en met bewoners wordt ook gebruikt om de banden met de gemeente op een nieuwe manier vorm te geven i.c. aan het proces van democratische

vernieuwing een 'bottom-up' push-up te geven, met meerjarige afsprakenkaders t/m opties voor operationaliseren van 'the right to challenge'

- Een halfjaar geleden is gestart met een experiment tot krachtenbundeling van de 6 dorpen die rond het Schildmeer gelegen zijn: Overschild, Schildwolde, Hellum, Siddeburen, Tjuchem en Steendam. Krachtenbundelingen in termen van kennisdeling (bijv. Overschild als eersteling in het 'aardbevingsdossier' binnen ons gebied), energietransitie, infrastructuur, democratische vernieuwing e.d. Dit aan de hand van eenzelfde integrale dorpsvisieaanpak, die als 'eindresultaat' a.h.w. kunnen worden opgeteld tot een 'integrale gebiedsvisie' (met kracht en trots ..)
- Aan de zuidkant van Steendam gaat dit voorjaar de eerste schop in de grond voor de organische totstandkoming van het Belevenispark Kultuureiland Damsterplas. Op het snijvlak van kunst, cultuur en natuur wordt er een met de omgeving harmoniërend park in ontwikkeling gebracht, waar gedurende het hele jaar dingen te doen, zien, horen en beleven zijn. Een park ook waar bijv. nog weer op 'alternatievere wijze' duurzame energie opgewekt kan gaan worden, en waar een winkel met streekproducten in de planvorming staat ingetekend.
- Het lint(je) EAZ-molens is een prachtig stukje land-art, dat Steendam een verrijkend en ver reikend profiel oplevert, passend bij de kunstzinnige uitstraling die ook het Kultuureiland met zich mee zal brengen.

DORPSVERNIEUWINGSWAAIER

N.B. Nog meer informatie over Steendam/Schildmeer op www.steendam.info